

DERINIMO PAŽYMA

Dėl pastabų Kovos su antisemitizmu, ksenofobija ar bet kokios kitos formos nesantaikos kurstymu ir žydų gyvenimo puoselėjimo veiksmų plano projektui, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies

Nr.	Institucija	Pastaba/pasiūlymas	Argumentai
1.	Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaiga	... vienu iš Plano tikslų numatyti visuomenės atsparumo trečiųjų šalių keliamoms grėsmėms stiprinimą. Pastebėtina tai, kad Plane šio tikslo ir jo įgyvendinimo turinys nėra atskleistas.(...) siūlytina Plane aiškiai nurodyti, kokiomis priemonėmis bus prisidedama prie visuomenės atsparumo trečiųjų šalių keliamoms grėsmėms stiprinimo.	Neatsižvelgta. Manytina, kad visos Plane numatytos priemonės, skirtos kovoti su antisemitizmu, ksenofobija, neapykantos kurstymu, tiesiogiai arba netiesiogiai didina visuomenės atsparumą
2		Plane išskiriamos keturios asmenų grupės, kurioms Nutarimo projekto rengėjų nuomone, turėtų būti skiriamas ypatingas dėmesys, tai – žydai ir romai, taip pat atkreipiamas dėmesys į LGBTIQ+ asmenų ir užsieniečių padėtį Lietuvoje. Kitų asmenų grupių, tokių kaip kitoms tautinėms mažumoms priklausantys asmenys ir asmenys su negalia, padėtis Lietuvoje detalčiau nėra aptarta ir specifinės kovos su nesantaikos kurstymu prieš šiuos asmenis ir jų grupes priemonės Plano veiksmuose nenumatytos. (...)Atsižvelgiant į tai siūlytina Plane ir (ar) Plano veiksmuose įvardinti konkrečias asmenų grupes, kurių atžvilgiu planuojama stiprinti kovą su ksenofobija ar bet kokios kitos formos nesantaikos kurstymu arba aiškiai nurodyti, kad šis asmenų sąrašas nėra baigtinis.	Neatsižvelgta. Planas yra skirtas kovai su visais neapykantos nusikaltimais ir kalba, faktų iškraipymais ir stereotipais, Holokausto neigimu ir menkinimu, visuomenės informavimui ir sąmoningumo didinimui, siekiant skatinti toleranciją, pilietiškumą ir pagarbą žmogaus teisėms. Plane nurodytos priemonės apima visas pažeidžiamas grupes net jei nevisos įvardintos tiesiogiai. Bet kartu pastebėtina, jog yra ir kitų planavimo dokumentų, kurie numato kovos su prieš atskiras pažeidžiamas grupes (asmenis su negalia, moteris, LGBT bendruomenės atstovus) nukreipta diskriminacija. Šių planavimo

			<p>dokumentų nuostatos Plane nėra kartojamos.</p> <p>Pvz., VRM yra sudaryta darbo grupė veiksmingam atsakui į neapykantos nusikaltimus ir neapykantos kalbą Lietuvoje skatinti (2023 m. vasario 24 d. ministro įsakymu Nr. 1V-162), kuri patvirtino 2023–2025 metų Darbo grupės veiksmingam atsakui į neapykantos nusikaltimus ir neapykantos kalbą Lietuvoje skatinti veiklos planą.</p>
3.		<p>Plano veiksmuose nenurodyta, ar planuojama prisijungti prie bendros dalyje Europos Sąjungos valstybių veikiančios pagalbos linijos, skirtos visiems nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims (116 006), todėl taip pat siūlytina apsvarstyti šios priemonės įtraukimą į Plano veiksmus.</p>	<p>Neatsižvelgta, nes šiuo metu dar vyksta 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR, atnaujinimas. Būtent šiame atnaujinime numatoma prievolė valstybėms narėms prisijungti prie bendros dalyje ES valstybių veikiančios pagalbos linijos, skirtos visiems nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims (116 006). Patvirtinus atnaujintą aukų direktyvą, Lietuva planuoja prisijungti prie 116 006 linijos.</p>

			Kadangi šis atnaujinimas dar nėra priimtas, siūlytume atskiros priemonės dėl pagalbos linijos kol kas netraukti.
4.		... apsvarstyti galimybę į Plano veiksmus įtraukti priemones, susijusias su diskriminacijos įvairiais pagrindais incidentų registravimu mokyklose ir pagalbos juos sprendžiant užtikrinimu.	Neatsižvelgta. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM) kol kas nemato galimybių sukurti tokią duomenų rinkimo sistemą. Šis pasiūlymas reikalauja išsamesnių diskusijų ir galėtų būti sprendžiamas koordinuojant Plano įgyvendinimą. Kartu pažymėtina, kad jau šiuo metu mokyklose veikia patyčių prevencijos programos.
5.		...siūlome apsvarstyti galimybę į Plano veiksmus įtraukti Gyvenimo įgūdžių programos papildymą temomis, skirtomis ugdyti mokinių atvirumą ir toleranciją visiems asmenims, nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos ar kitų asmens tapatybės bruožų.	Neatsižvelgta. Vadovaujantis ŠMSM pateikta informacija šios temos įtrauktos ne tik į Gyvenimo įgūdžių, bet ir į ir kitas (etikos, tikėjimo) programas. Plane akcentuojamas poreikis stiprinti šių temų mokymą, skatinti mokytojus (ir numatomos tam konkrečios priemonės).
6.	Žmogaus teisių organizacijų koalicija	Rekomenduojama aiškiai nurodyti, koks planuojamas biudžetas kiekvienai priemonei ir koks yra finansavimo šaltinis.	Neatsižvelgta. Plano 20 p. nurodyta, jog priemonės bus įgyvendinamos iš institucijoms skirtų valstybės ir(ar) savivaldybių biudžetų asignavimų, o priemonės, kurioms reikia papildomo finansavimo bus

			įgyvendinamos užtikrinus tokią papildomą finansavimą.
7.		Kartu atkreiptinas dėmesys, kad nors planas yra skirtas kovai su antisemitizmu, ksenofobija ir kitomis neapykantos formomis, veiksmų plane trūksta priemonių kitoms nei žydų bendruomenės tikslinėms grupėms. (...) Dėl šios priežasties būtų naudinga padidinti priemonių, skirtų kovoti su neapykanta prieš konkrečias pažeidžiamas grupes, rekomenduojama sukonkretinti tam tikras priemones, kad šios grupės neliktų veiksmų plano nuošalyje.	Neatsižvelgta. Plane nurodytos priemonės apima visas pažeidžiamas grupes. Bet kartu pastebėtina, jog yra ir kitų planavimo dokumentų, kurie numato kovos su prieš atskiras pažeidžiamas grupes (asmenis su negalia, moteris, LGBT bendruomenės atstovus) nukreipta diskriminacija. Šių planavimo dokumentų nuostatos Plane nėra kartojamos.
8.		1.28 priemone siekiama finansuoti pagalbos tarnybas, organizuojančias ir koordinuojančias pagalbos nukentėjusiam asmeniui, įskaitant nuo neapykantos nusikaltimų nukentėjusius asmenis teikimą. (...)Rekomenduojama apsvarstyti galimybę įtraukti tikslines nevyriausybines organizacijas, dirbančias su įvairiomis bendruomenėmis, turinčiomis pasitikėjimą ir įdirbį, kartu užtikrinant tinkamą tokios veiklos finansavimą.	Neatsižvelgta. Šias nuostatas įgyvendina Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. A1-507 patvirtintas Lygių galimybių įgyvendinimo 2024–2026 metų veiksmų planas
9.	Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba	Veiksmų plane trūksta aiškių pagrindinių naudojamų terminų apibrėžimų, tokių kaip antisemitizmas, ksenofobija, rasizmas, nesantaikos kurstymas ir t.t. Tokie apibrėžimai yra reikalingi, kad būtų aiški Veiksmų plano apimtis ir plotis. Europos Komisija ¹ valstybėms narėms rekomenduoja naudoti rasinės diskriminacijos apibrėžimą pateikiamą Tarptautinėje konvencijoje dėl visų formų rasinės diskriminacijos	Neatsižvelgta. Manome, kad sąvokų apibrėžimas nėra šio Plano reguliavimo dalykas. Kartu atkreipiame dėmesį į tai, kad patikslinom Plano 1.25 priemonė numatant atlikti analizę dėl šių sąvokų apibrėžimo teisės aktuose poreikio.

¹ European Commission. (2022, May). *Common guiding principles for national action plans against racism and racial discrimination*.

https://commission.europa.eu/system/files/2022-05/common_guiding_principles_for_national_action_plans_against-racism_and-racial-discrimination.pdf

		panaikinimo ² , kurią yra ratifikavusi ir Lietuva, o formuojant kitus apibrėžimus rekomenduojama remtis Europos Komisijos prieš rasizmą ir netoleranciją (ECRI) žodynu ³ .	
10.		ECRI taip pat atkreipia dėmesį, kad skirtingos rasizmo formos reikalauja specifinių priemonių kovai su jomis. Atsižvelgiant į tai, rekomenduojame numatyti lygiavertiškus veiksmus kovai su specifinėmis rasizmo formomis (pavyzdžiui, antičigonizmu, antisemitizmu, islamofobija, rasizmu prieš juodaodžius asmenis ir pan.).	Atsižvelgta iš dalies, Plane numatytos priemonės kovai su rasizmu, taip pat atskiras priemonės reglamentuoja kiti planavimo dokumentai, kurių nuostatos Plane nekartojamos.
11.		Veiksmų plane yra numatytas labai išsamus veiksmų sąrašas. Į jį rekomenduotume įtraukti ir veiksmus, kuriuos 2024 m. Lietuvai rekomendavo ECRI ⁴ . Pavyzdžiui, sukurti visos šalies lygmens duomenų apie rasistines ir prieš LGBTI nukreiptas patyčias mokyklose rinkimo sistemą.	Neatsižvelgta. ŠMSM kol kas nemato galimybių sukurti tokią duomenų rinkimo sistemą, priemonė reikalauja papildomų diskusijų ir galėtų būti sprendžiamas koordinuojant Plano įgyvendinimą. Šiuo metu mokyklose veikia patyčių prevencijos programos.
12.		Taip pat Veiksmų plane yra numatyta tęsti virtualaus patrulio veiklą. Siūloma atsižvelgti į ECRI rekomendaciją „valdžios institucijoms padidinti policijos „virtualaus patruliavimo“ padalinio darbuotojų skaičių, kad jis galėtų veiksmingai vykdyti savo funkcijas“ ir atitinkamai papildyti veiksmą.	Atsižvelgta iš dalies. Numatyta 1.23 priemonė, kuri skirta „virtualaus patrulio“ veiklai tęsti ir plėsti.
13.		Todėl siūlytina numatyti galimybę teikti specializuotą teisinę ir kitokią pagalbą asmenims nukentėjusiems nuo diskriminacijos, taip pat asmenims, nukentėjusiems nuo	Neatsižvelgta. Pagal šiuo metu galiojantį Pagalbos nuo nusikalstamos veikos

² Lietuvos Respublikos Seimas. (1999 m. sausio 9 d.). *Tarptautinė konvencija dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo* (TAIS 64266). Prieiga per <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.64266>

³ Council of Europe. (n.d.). *ECRI Glossary*. Prieiga per <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/ecri-glossary>

⁴ Europos Taryba. Europos Komisija prieš rasizmą ir netoleranciją (ECRI). (2024 m. liepos 2 d.). *ECRI šeštasis stebėsenos ciklas: Ataskaita apie Lietuvą (vertimas į lietuvių kalbą)*. <https://rm.coe.int/sixth-report-on-lithuania-translation-in-lithuanian-/1680b20bdd>

		neapykantos nusikaltimų ir / ar neapykantos kalbos. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba teikia konsultacijas nuo diskriminacijos nukentėjusiems asmenims, tačiau tokia tikslinė pagalba turėtų būti užtikrinama pasitelkiant bendruomenes ir / ar nevyriausybinės organizacijas, kurios turi tiesioginį ryšį su bendruomenėmis, finansuojant jų iniciatyvas.	nukentėjusiems asmenims įstatymą, akredituotos pagalbos tarnybos (daugiausiai NVO) teikia pagalbą visiems nukentėjusiems asmenims nepriklausomai nuo nusikalstamos veikos (taip pat nuo neapykantos nusikaltimų).
14.	Vilniaus universitetas	... kad Plano II dalies “Esamos padėties analizė” žydų studijų (dėstymas, populiarinimas, moksliniai tyrimai, ekspertinė veikla) situacija aukštosiose mokyklose, ir specifiskai Universitete, nėra aptarta.	Neatsižvelgta, nes aukštosios mokyklos pagal Konstituciją veikia autonomiškai, o Planas skirtas aptarti visų pirmiausia valstybės ir savivaldybių veiksmus atitinkamose srityse bei numatyti naujus veiksmus, Be to, nėra pateiktų konkrečių pasiūlymų kaip turėtų būti patikslintas Plano projektas. „Esamos padėties analizė“ parengta pagal suinteresuotų institucijų pateiktą informaciją.
15.		Rengiant šį Planą atsižvelgti į Universiteto sukaupą patirtį ir turimą potencialą bei aptarti tai esamos situacijos analizės dalyje. Taip pat įsivertinti ir aptarti kitų aukštųjų mokyklų ir mokslo institutų indėlį dirbant žydų, romų, nepakantos kalbos ir kituose Plane aptariamose tematikose.	Neatsižvelgta, nes aukštosios mokyklos pagal Konstituciją veikia autonomiškai, o Planas skirtas aptarti visų pirmiausia valstybės ir savivaldybių veiksmus bei indėlį atitinkamose srityse bei numatyti joms naujus uždavinius, veiksmus, Be to, nėra pateiktų konkrečių pasiūlymų kaip turėtų būti patikslintas Plano projektas, o

			„Esamos padėties analizė“ parengta pagal suinteresuotų institucijų pateiktą informaciją.
16.		Numatyti, kad Universitetas yra pasirengęs bendradarbiauti kaip partneris (ekspertas, turinio kūrėjas, mokymų koncepcijų rengėjas, mokymų įgyvendintojas ir pan.) priskirtuose Plano 1.9, 2.9 ir 3.17. veiksmuose, jei jiems valstybinio užsakymo būdu bus skirtas finansavimas. Todėl siūlytume atitinkamai patikslinti informaciją dėl galimybės skirti papildomą finansavimą Universitetui.	Neatsižvelgta. Plano 20 p. numatyta, kad visos priemonės, kurioms reikės papildomo finansavimo, bus įgyvendinamos, jeigu bus skirtas toks papildomas finansavimas
17.	Kultūros ministerija	Siūlome patikslinti 1.48. veiksmo „Suteikti valstybės apdovanojimus Lietuvos ir užsienio piliečiams, kurie reikšmingai prisidėjo prie kovos su antisemitizmu, ksenofobija, bet kokios formos neapykanta Lietuvoje, Lietuvos tautinių mažumų gyvenimo puoselėjimo, Lietuvoje veikusiems Pasaulio Tautų Teisuoliams, pasipriešinimo nacistinei okupacijai dalyviams“ rodiklį. Pažymėtina, kad numatytas rodiklis gali tapti sunkiai įgyvendinamas dėl to, kad dalis veiksmo skirta asmenims už istorinius nuopelnus (Pasaulio Tautų Teisuoliams, pasipriešinimo nacistinei okupacijai dalyviams), iš kurių didžioji dalis jau yra apdovanoti, o apdovanojimui teiktinų asmenų skaičius yra natūraliai mažėjantis. Taip pat, atsižvelgiant į Kultūros ministerijos Valstybės apdovanojimams gauti teikiamų kandidatų atrankos procedūrą, kuomet kandidatus apdovanoti valstybės apdovanojimais teikia įmonės, įstaigos, organizacijos ir piliečiai, o pateiktas kandidatūras svarsto Kultūros ministerijos sudaryta komisija kandidatūroms atrinkti, nėra įmanoma iš anksto numatyti tikslaus veiksmo nurodytą kriterijų atitinkančių atrinktų kandidatų skaičiaus.	Neatsižvelgta, sąrašas kandidatų valstybės apdovanojimams Plane numatomas labai platus, o metinis rodiklis pakankamai kuklus. Manytina, kad neturėtų kilti praktinių problemų jį pasiekti. Kitą vertus yra pateisinama, jei kuris nors Plano rodiklis nebus pasiektas dėl objektyvių priežasčių.
18.		Plano 3.4. veiksmas „Pakeisti teisės aktus ir sukurti veiksmingus viešųjų objektų, kuriais propaguojami	Neatsižvelgta. Nors priemonė apima kelis uždavinius, jie visi

		<p>totalitariniai, autoritariniai režimai ir jų ideologijos, šalinimo mechanizmus, palengvinti laisvės kovų dalyvio teisinio statuso panaikinimą ar valstybės apdovanojimų atėmimą, kai atsiranda patvirtintų faktų dėl atitinkamų asmenų, turinčių minėtą teisinį statusą, kolaboravimo su okupacinių režimų represinėmis struktūromis ar jų dalyvavimo civilių gyventojų žudynėse, suteikti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui įgaliojimus Holokausto atminties saugojimo, Holokausto tyrimų srityje“ apjungia tris skirtingus, teisinių pokyčių reikalaujančius uždavinius: 1. Viešųjų objektų šalinimo mechanizmų sukūrimas. 2. Laisvės kovų dalyvio teisinio statuso panaikinimo ir apdovanojimų atėmimo palengvinimas. 3. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įgaliojimų išplėtimas Holokausto srityje.</p> <p>Prie 3.4. veiksmo pagrindinių vykdytojų yra nurodytos tiek Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, tiek Kultūros ministerija. Dėl tokio plataus uždavinio apjungimo nėra aišku, kuri institucija yra pagrindinis vykdytojas. Tai gali apsunkinti įgyvendinimo stebėseną ir atskaitingumo užtikrinimą.</p> <p>Siekiant aiškaus atskaitingumo ir efektyvesnio įgyvendinimo, siūlome 3.4. Plano veiksmą suskaidyti į tris atskirus veiksmus ir patikslinti pagrindinio vykdytojo atsakomybę kiekvienam veiksmui.</p>	<p>susiję su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įgaliojimų stiprinimu, todėl tikslinga jas įgyvendinti kartu, atsižvelgiant į atsakingų vykdytojų kompetenciją bei vadovaujantis tarnybinio bendradarbiavimo principu (pvz., prireikus įsteigiant formalias arba neformalias darbo grupes).</p>
19.	Ekonomikos ir inovacijų ministerija	<p>Kovos su antisemitizmu, ksenofobija ar bet kokios kitos formos nesantaikos kurstymu ir žydų gyvenimo puoselėjimo Plano 1.3 skiltyje (grafose „Veiksmas“ ir „Rodikliai“) vartojamas terminas „antičigonizmas“. Kadangi terminas „čigonas/čigonai“ lietuvių kalboje turi neigiamą ir stereotipinę atspalvį ir etninę grupę (romus) gali įžeisti, todėl ir terminas „antičigonizmas“ taip pat gali skambėti įžeidžiamai, nors ir turi kovos su neapykanta romų atžvilgiu</p>	<p>Neatsižvelgta, tai visuotinai priimtinas ir plačiai naudojamas terminas</p>

		reikšmę. Manome, jog šis terminas keistinas į „antiromizmas“, „diskriminacija prieš romus“ arba „neapykanta romams“.	
20.		Plano 1.12 skiltyje grafoje „Rodikliai“ vartojamas terminas „advokacinės veiklos“. Manome, jog šis terminas yra vertinys iš anglų kalbos, yra neaiškus ir keistinas į „teisių gynimo“ veiklos.	Neatsižvelgta. Tai visuotinai priimtinas ir plačiai naudojamas terminas
21.	Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras	Siūlome patikslinti Plano 3.27 papunktyje įvardinto veiksmo „Atlikti Holokaustui skirtų ekspozicijų savivaldybių muziejuose analizę, įvertinti jų atnaujinimo poreikį ir parengti rekomendacijas“ pagrindinį vykdytoją. Atsižvelgiant į temos specifiką ir sudėtingumą, manome, kad Holokaustui skirtų ekspozicijų įvertinimą geriausiai atliktų ir tinkamas rekomendacijas parengtų šios temos specialistus subūręs, šios konkrečios srities mokslinius tyrimus ir muziejinę veiklą vykdančias Vilniaus Gaono žydų istorijos muziejus. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras galėtų būti kaip dalyvaujanti institucija įgyvendinant Plane įvardintą veiksmą.	Atsižvelgta iš dalies. Manytina, kad būtent Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras turi šioje srityje daugiau kompetencijos. Priemonės formuluotė patikslinta.
22.	Vilniaus Gaono žydų istorijos muziejus	Dėl Plano 1.9 veiksmo: Norime pasiteirauti apie VGŽIM rolę (funkcijas, darbus, atsakomybes) šio veiksmo apimtyje. Atsižvelgiant į VGŽIM rolę, potencialiai gali būti reikalingas finansavimas VGŽIM šios rolės įgyvendinimui.	Neatsižvelgta. Plano 20 p. nurodyta, jog priemonės bus įgyvendinamos iš institucijoms skirtų valstybės ir(ar) savivaldybių biudžetų asignavimų, priemonės, kurioms reikia papildomo finansavimo bus įgyvendinamos užtikrinus tokią papildomą finansavimą.
23.		Dėl Plano 1.10 veiksmo: Norime patikslinti, kas šio veiksmo apimtyje yra laikoma „informacine kampanija“. Ar šio veiksmo apimtyje patektų su žydų tematiniu lauku susijusių parodų ir renginių viešinimo veiklos/kampanijos?	Manytina, kad tokios informacijos pakaktų.

24.		Dėl Plano 3.3 veiksmo: Muziejus yra parengęs Panerių memorialo tvarkymo koncepciją, į kurią patenka ir informacinio centro įrengimo idėja. Šiuo metu VGŽIM laukia Panerių memorialo kompleksinio sutvarkymo ir pritaikymo lankyti tarpžinybinės komisijos sprendimo dėl parengtos koncepcijos patvirtinimo. Holokausto Lietuvoje ir Vilniaus geto muziejaus koncepcijos parengimas reikalauja papildomų lėšų užsienio ekspertų samdymui. Preliminarus poreikis – 50 tūkst. eurų. Taip pat prašome veiksmo formuluotę papildyti ir šiuo metu kritiškai ir pavojingai blogos būklės Holokausto Lietuvoje ir Vilniaus geto muziejaus pastato Žemaitijos g. 4, Vilnius kapitalinio remonto ir tvarkybos darbų atlikimu ir tam užtikrinti reikiamą finansavimą.	Neatsižvelgta. Plano 20 p. nurodyta, jog priemonės bus įgyvendinamos iš institucijoms skirtų valstybės ir(ar) savivaldybių biudžetų asignavimų, priemonės, kurioms reikia papildomo finansavimo bus įgyvendinamos užtikrinus tokį papildomą finansavimą.
25.	Lietuvos socialinių mokslų centro Sociologijos institutas	Siūlytume atskirti temas pagal skyrius arba poskyrius ir pavadinimus - žydai, romai, LGBT, migrantai etc., nes, kaip ir buvo minėta, taip kaip yra, atrodo labai suniveliuota.	Neatsižvelgta. Planas parengtas pagal suinteresuotų institucijų pateiktą informaciją. Manome, kad dėstymas yra pakankamai nuoseklus, aiškus ir skiriantis pakankamai dėmesio labiausiai pažeidžiamoms grupėms.
26.		Dalyje apie romus siūlytume labiau pabrėžti valstybinio dėmesio poreikį kovai su antičigonizmu (...)	Atsižvelgta iš dalies, Planas patikslintas. Taip pat pažymėtina, kad šias nuostatas įgyvendina ir kiti planavimo dokumentai. Pvz., Tautinių mažumų departamento direktoriaus 2023 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. IV- 58 patvirtintas Romų įtraukties iki 2030 metų veiksmų planas
27.		Siūlome išimti sakinį, kur stiprėjantis antisemitizmas Lietuvoje grindžiama Hamas atakomis ir Izraelio karinėmis operacijomis Gazoje. Šis teiginys gali būti matomas	Neatsižvelgta. Hamas atakų ir Izraelio karinės operacijos Gazoje

		politizuotu ir iš dalies vienpusiu, nes tema labai jautri ir sudėtinga ir kelti dar daugiau diskusijų žmogaus teisių, genocido klausimais, tad kad to būtų išvengta siūlome atsisakyti šių teiginių.	įtaka antisemitinių nuotaikų stiprėjimui sunkiai paneigiama
28.		Punkte 1.46. Numatyta veikla „Atlikti tradicinę reprezentatyvią Lietuvos visuomenės nuostatų etninių, religinių, migrantų ir kitų socialinių grupių atžvilgiu apklausą, įtraukiant į ją antisemitizmo klausimus“, pagrindiniu vykdytoju įrašytas Lietuvos socialinių mokslų centras (turėtų būti Lietuvos socialinių mokslų centro Sociologijos institutas), tačiau nenumatytas finansavimas šiai veiklai atlikti. Be finansavimo šitos apklausos atlikti neįmanoma, nes institutas tam neturi jokio numatyto finansavimo, todėl būtina suplanuoti lėšas atlikti kasmetines apklausas. Atlikimas ir duomenų analizė (vadovaujantis ankstesnių apklausų kainodara) kainuotų apie 5000 Eur kasmet, tad jeigu jas atliktumėme kasmet – reikia numatyti 20 000 Eur sumą.	Neatsižvelgta. Plano 20 p. nurodyta, jog priemonės bus įgyvendinamos iš institucijoms skirtų valstybės ir(ar) savivaldybių biudžetų asignavimų, priemonės, kurioms reikia papildomo finansavimo bus įgyvendinamos užtikrinus tokį papildomą finansavimą.
29.	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Dėl 1.4 veiksmo. Siūlome šiame papunktyje neminėti sporto šakų federacijų ir neįtraukti jų į šią priemonę. Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją prašome išbraukti iš vykdytojų. Sporto šakų federacijos vadovaujasi tarptautinių sporto šakų federacijų nustatytomis taisyklėmis, kurios draudžia neapykantos kalbą ir elgesį, vadovaujasi sporto principais, turi patvirtintus etikos kodeksus. Tarptautinės sporto šakų federacijos veikia kaip asociacijos, į kurių veiklą valstybės negali kištis.	Neatsižvelgta, tokie susitarimai tarp valstybės institucijų ir sporto šakų federacijų yra paplitusi užsienio valstybių praktika, kuria verta pradėti diegti ir Lietuvoje
30.		Dėl 3.6 veiksmo. Inicijuoti edukacinių priemonių, atskleidžiančių Holokausto temą, kūrimą ir sklaidą (dokumentiniai filmai, interaktyvūs žemėlapiai, virtualios parodos, komiksai ar edukaciniai žaidimai moksleiviams), ypatingą dėmesį skiriant Holokaustą išgyvenusiu asmenų istorijoms.	Neatsižvelgta, nes šios priemonės esmė ne tik kaupti informacija, bet ir skatinti atitinkamų priemonių atsiradimą. Tai atspindi ir Plano formuluotė.

		Siūlome keisti (papildyti) šio veiksmo formuluotę taip: „3.6. Kaupti informaciją, informuoti švietimo įstaigas apie inicijuojamų / kuriamų edukacinių priemonių, atskleidžiančių Holokausto temą, kūrimą ir sklaidą (dokumentiniai filmai, interaktyvūs žemėlapiai, virtualios parodos, komiksai ar edukaciniai žaidimai moksleiviams), ypatingą dėmesį skiriant Holokaustą išgyvenusių asmenų istorijoms.	
--	--	--	--